

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Граѓански Буџет на Општина Крива Паланка за 2025 година

Зошто граѓански буџет?

- ✓ Информирање на граѓаните за тоа како се собираат општинските приходи и како се трошат општинските средства.
- ✓ Едукација на граѓаните за клучните термини, принципи и начела поврзани со општинскиот буџет и локалните финансии.
- ✓ Зголемување на свесноста на граѓаните за нивната улога во буџетскиот процес на локално ниво.
- ✓ Поттикнување на поголема активност и учество на граѓаните во процесите на планирање и реализација на општинскиот буџет.
- ✓ Запознавање на граѓаните со донесениот БУЏЕТ ЗА 2025 год. и неговите основни карактеристики - структура – кои се и колкави се општинските приходи и каде општината планира да ги потроши јавните ресурси.

ШТО Е БУЏЕТ НА ОПШТИНА И ГРАЃАНСКИ БУЏЕТ НА ОПШТИНА?

БУЏЕТОТ НА ОПШТИНАТА претставува годишен план на сите приходи, приливи и одобрени средства и сите расходи и одливи на средства, а ги вклучува основен буџет на општината, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

ГРАЃАНСКИОТ БУЏЕТ е документ развиен од општината исклучиво за јавноста и во него е претставен буџетот на општината во поедноставен, помалку технички формат, за да се изгради подобро разбирање за тоа како општината управува и ги користи јавните финансии. Ова разбирање е од витално значење за јавната одговорност и отчетност и за зголемување на инклузивното граѓанско учество при спроведувањето на локалните политики.

Буџет на општината е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства и ги вклучува:

1. Основниот буџет;
2. Буџетот на дотации;
3. Буџетот на самофинансирачки активности;
4. Буџетот на донации;
5. Буџетот на кредити.

1. Основниот буџет е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на општината.

2. Буџет на дотации годишен план на приходи од дотации и одобрени средства кои се користат за финансирање на надлежностите на општината, за финансирање конкретни намени, надлежност, програми и инвестициони проекти

3.Буџет на самофинансирачки активности е годишен план на приходи од активности на буџетските корисници кои се дополнителни на основните активности дефинирани со закон и на одобрените средства

4.Буџет на донации годишен план на приходи од донации и одобрени средства кои се користат строго наменски и согласно со договорот склучен со донаторот

Буџетот на општината се однесува за период од една фискална година и започнува на 1 јануари и трае до 31 декември

Постапката за изготвување,
донесување и извршување на
буџетот на општината претставува
буџетски процес.

Буџетскиот процес се заснова на следните начела:

- Транспарентност;
- Одговорност;
- Законитост;
- Економичност;
- Ефикасност и
- Ефективност

Учесници во буџетскиот процес:

- **Внатрешни учесници** (Градоначалникот, Советот на општината, раководителите на одделенија и на единките корисници);
- **Надворешни учесници** (граѓаните, НВО, бизнис заедницата).

Фази на буџетскиот процес

I фаза Одлучување за целите на општината за наредната година врз основа на стратегијата на општината и потребите на граѓаните;

II фаза Анализа и изготвување на предлог-буџет;

III фаза Усвојување на буџетот и

IV фаза Извршување на буџетот.

Буџетски календар за подготовка на буџетот за 2025 година

МОЖЕН ДАТУМ	БУЏЕТСКИ АКТИВНОСТИ
До 30 септември	Министерот за финансии доставува буџетски циркулар во кои се содржани главните насоки за изготвување на Предлог-буџетот за наредната година и висината на дотациите од Буџетот на РСМ, кој им го доставува на општините.
1 – 5 Октомври	Градоначалникот до општинските буџетски корисници ги доставува главните насоки за изготвување на финансиските планови.
Октомври	Анализа на финансискиот капацитет на општината и комуникација со секој од клучните сектори и одделенија во општината (со цел утврдување на нивните фискални потреби (буџетски трошења) во контекст на нивните планирани програми и активности). Усогласување на аналитичките информации со целите/преоритетите/активностите на секој од општинските сектори и одделенија.
Октомври	Одговорните одделенија за подготовка на Годишните програми ги доставуваат до предлог-пресметките за наредната година со образложение за висината на износите по позиции.
Октомври	Градоначалникот и Одделението за финансиски прашања врши преговарање и анализирање на доставените Предлог-програми и пресметки и ги одредува преоритетите и одредбите на новиот Предлог-буџет.
Октомври – Ноември	Општинските буџетски корисници ги доставуваат своите финансиски планови до Градоначалникот и до одделението за финансиски прашања.

Буџетски календар за подготовка на буџетот за 2025 година

МОЖЕН ДАТУМ	БУЏЕТСКИ АКТИВНОСТИ
Крај на ноември	Одделението за финансиски прашања до изготвува Предлог – Буџетот и го доставува до Градоначалникот на разгледување и одобрување.
Декември	До Советот се доставува конечен Предлог – Буџет од страна на Градоначалникот и Одделението за финансиски прашања со соодветно образложение.
Декември	Се води расправа во телата на Советот од Општината.
Крај на декември	<ul style="list-style-type: none">- Донесување на Буџетски календар ;- Донесување на Буџетот за наредната буџетска година ;- Донесување на Одлука за извршување на буџетот на општината ;- Донесување на одлука за вредноста на бодот за пресметување на платата на државните службеници.
1 Јануари	Започнува новата фискална година .

Буџетот на општината се состои од општ и посебен дел:

Општиот дел содржи:

- Консолидиран биланс на приходи и расходи
- Функционална класификација на расходи
- Биланс на тековно оперативни приходи и расходи
- Биланс на капитални приходи и расходи

Посебниот дел содржи:

- Буџетски – тековно – оперативни програми
- Буџетски капитални програми
- Развојни програми

Буџетски приходи

Приходите на буџетот на локалната самоуправа се обезбедуваат од:

- Сопствени извори;
- Дотации од средствата од буџетот на РСМ и од буџетските фондови;
- Донации примени од земјата и од странство.

Приходи од сопствени извори

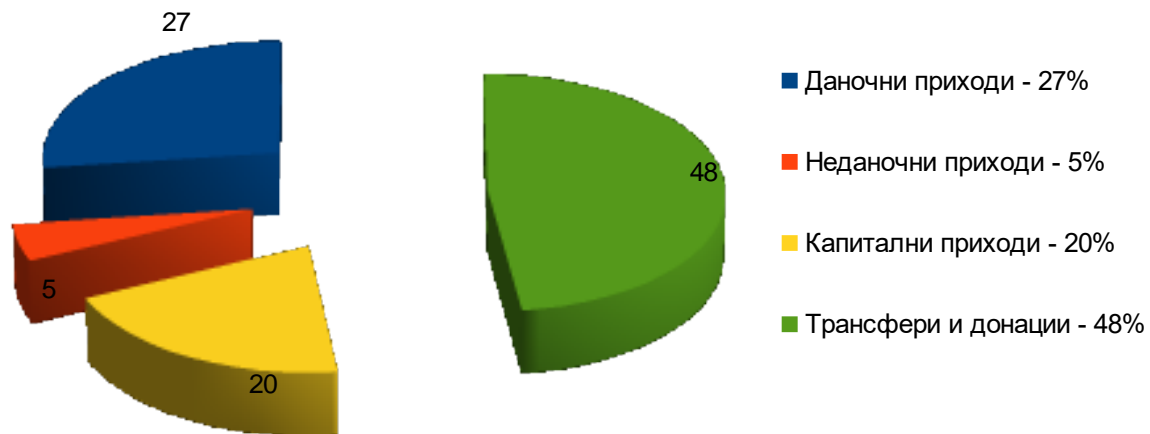
- Локални даноци;
- Локални такси;
- Локални надоместоци;
- Приходи од сопственост;
- Приходи од донации;
- Приходи од парични казни;
- Приходи кои се остваруваат од персонален данок од доход и
- Приходи од самопридонес.

Приходи во основниот буџет

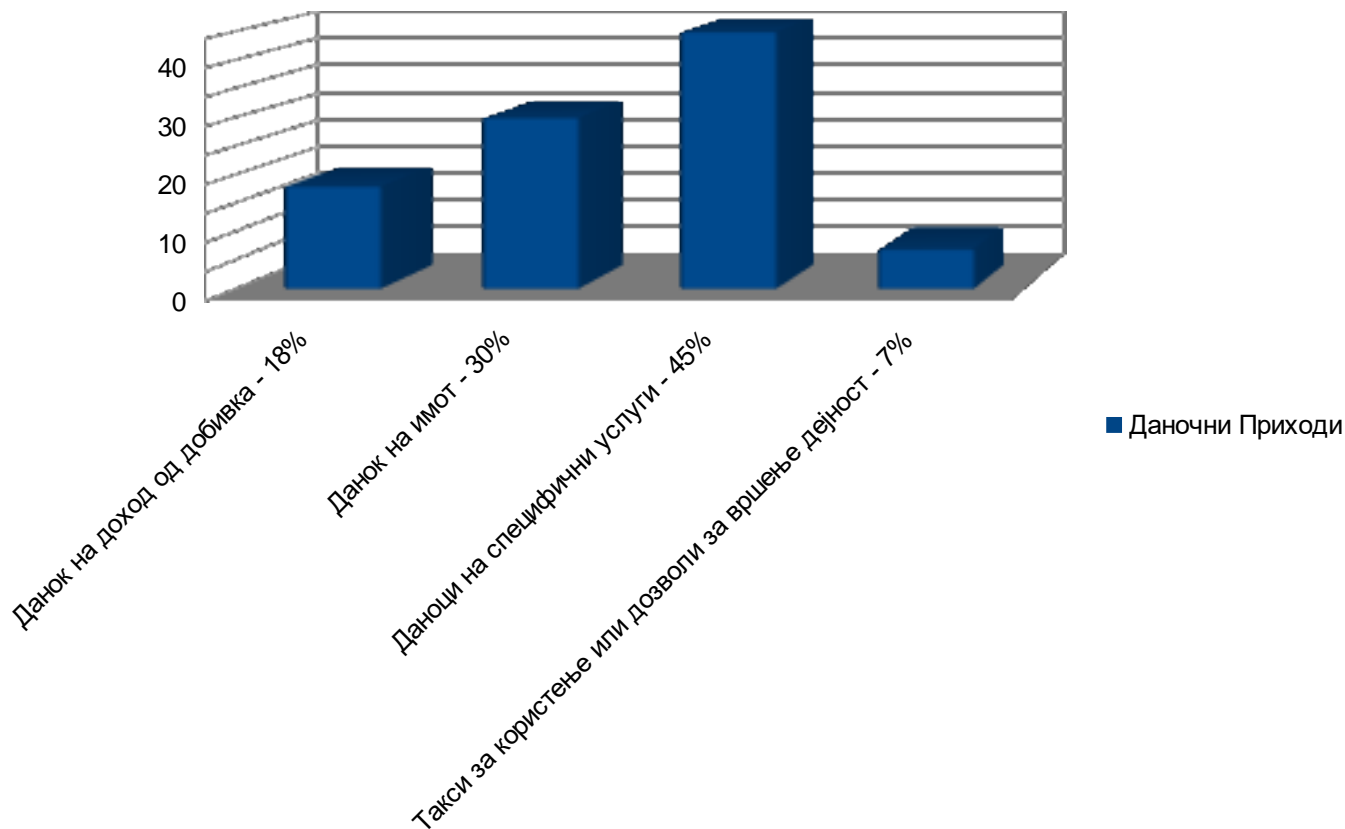
Даночни приходи (27% во основен буџет)		Неданочни приходи (5% во основен буџет)	
вид на приход	износ	вид на приход	износ
Данок од доход, добивка и од капитални добивки	13.183.000	Глоби, судски и административни такси	1.000.000
Даноци на имот	21.750.000	Такси и надоместоци	600.000
Даноци на специфични услуги	32.465.000	Други владини услуги	5.000
Такси за користење или дозволи за вршење на дејност	4.070.000	Други неданочни приходи	11.500.000
ВКУПНО:	71.468.000	ВКУПНО:	13.105.000

Капитални приходи (20 % во основен буџет)		Трансфери и донации (48% во основен буџет)	
вид на капитален приход	износ	вид на капитален приход	износ
Трансфери	51.849.464	Трансфери од други нивоа на власт	127.464.789
ВКУПНО:	51.849.464	ВКУПНО:	127.464.789

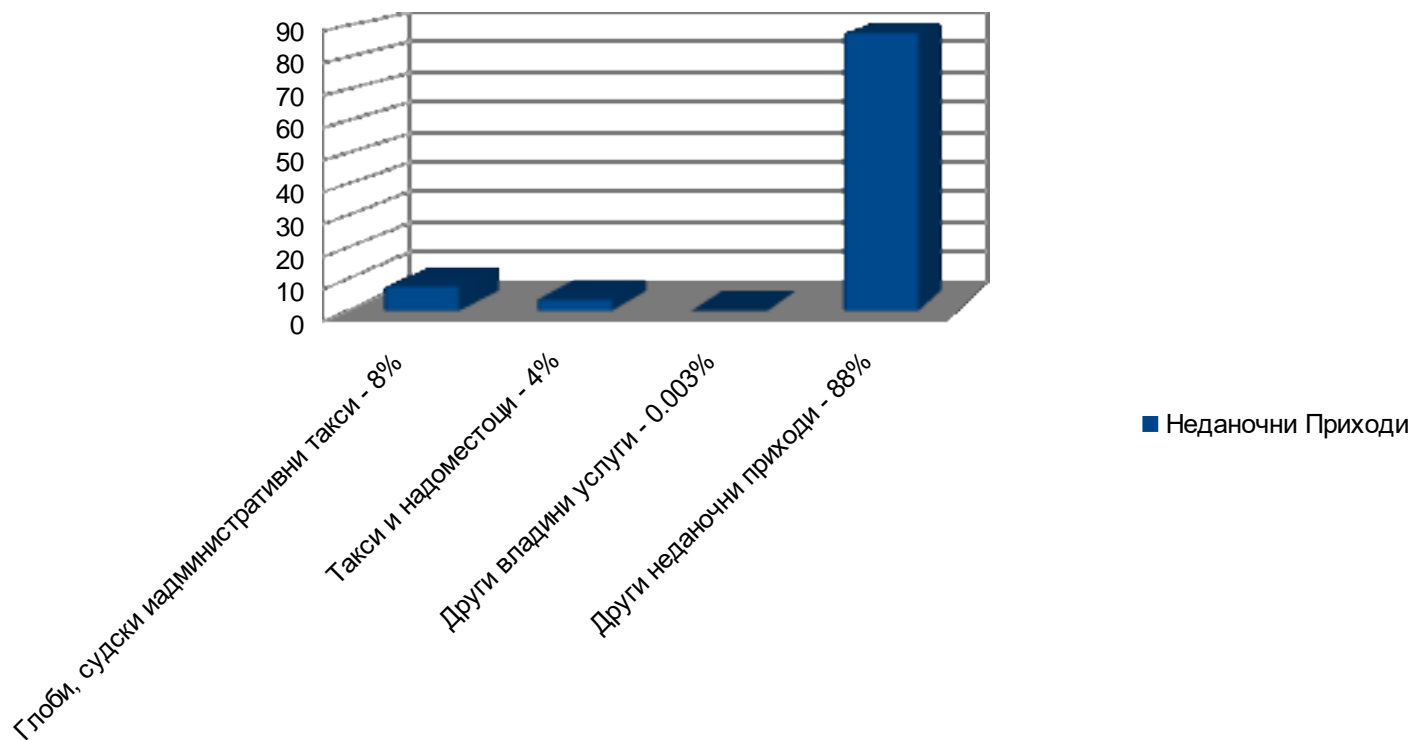
Структура на приходите во основниот буџет

Структура на даночни приходи

Структура на неданочни приходи

Приходи во БУЏЕТ за 2025 ГОДИНА (по сметки)	Проектирани
1. Основен буџет	263.887.253
- <u>Максимален износ на сопствени приходи</u>	<u>140.241.625</u>
- Дотација на општината , од приходи од ДДВ	48.735.441
- Трансфери од други нивоа на власт	13.124.527
- Пренесен вишок на приходи од претходна година	12.918.006
- Капитални трансфери од други нивоа на власт	48.867.654
2. Буџет на дотации	306.678.324
3. Буџет на самофинансирачки активности	5.860.000
4. Буџет на донации	30.728.000
<u>ВКУПНО:</u>	607.153.577

Буџетски расходи

КАДЕ И КАКО СЕ ТРОШАТ ОПШТИНСКИТЕ ПАРИ?

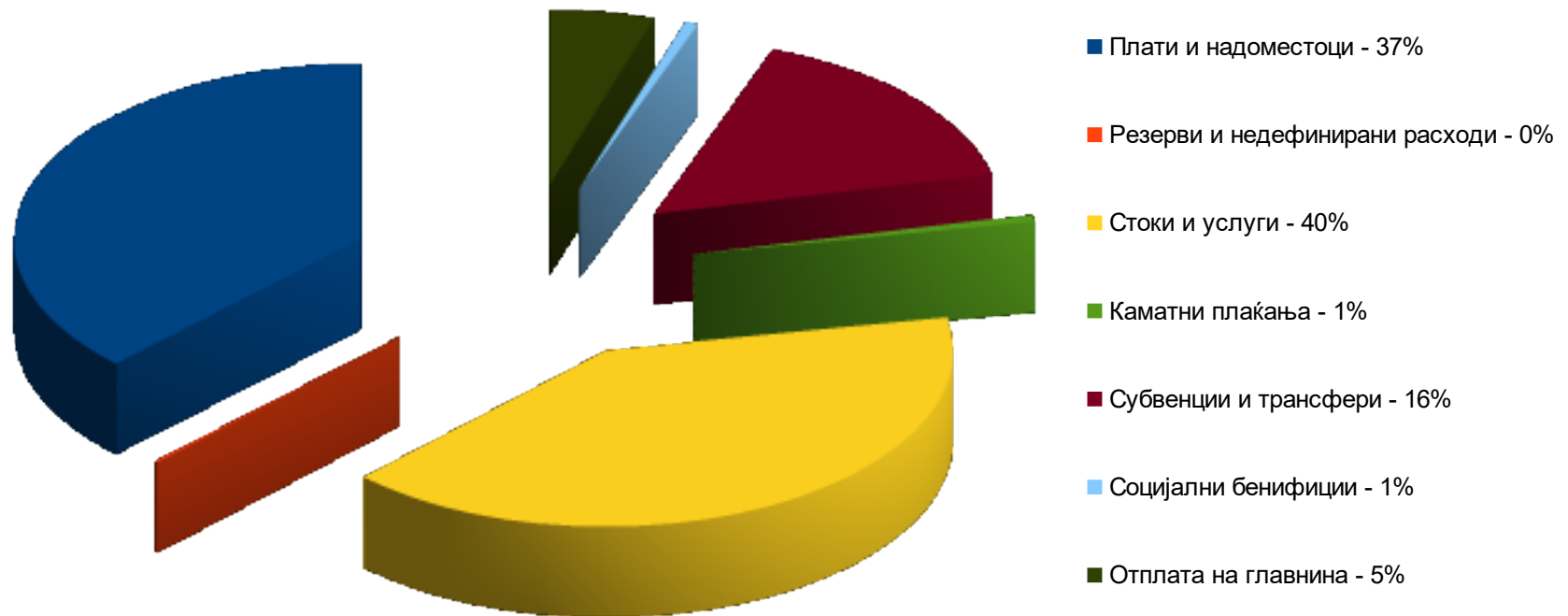
Особено е важно нашите граѓани да имаат увид каде и како се трошат локалните ресурси. Локалните расходи се директно поврзани со обезбедувањето на потребните добра и услуги на граѓаните – затоа нивната структура и начин на распределба е особено важно да бидат транспарентно претставени.

Расходите на буџетот на локалната самоуправа се состојат од:

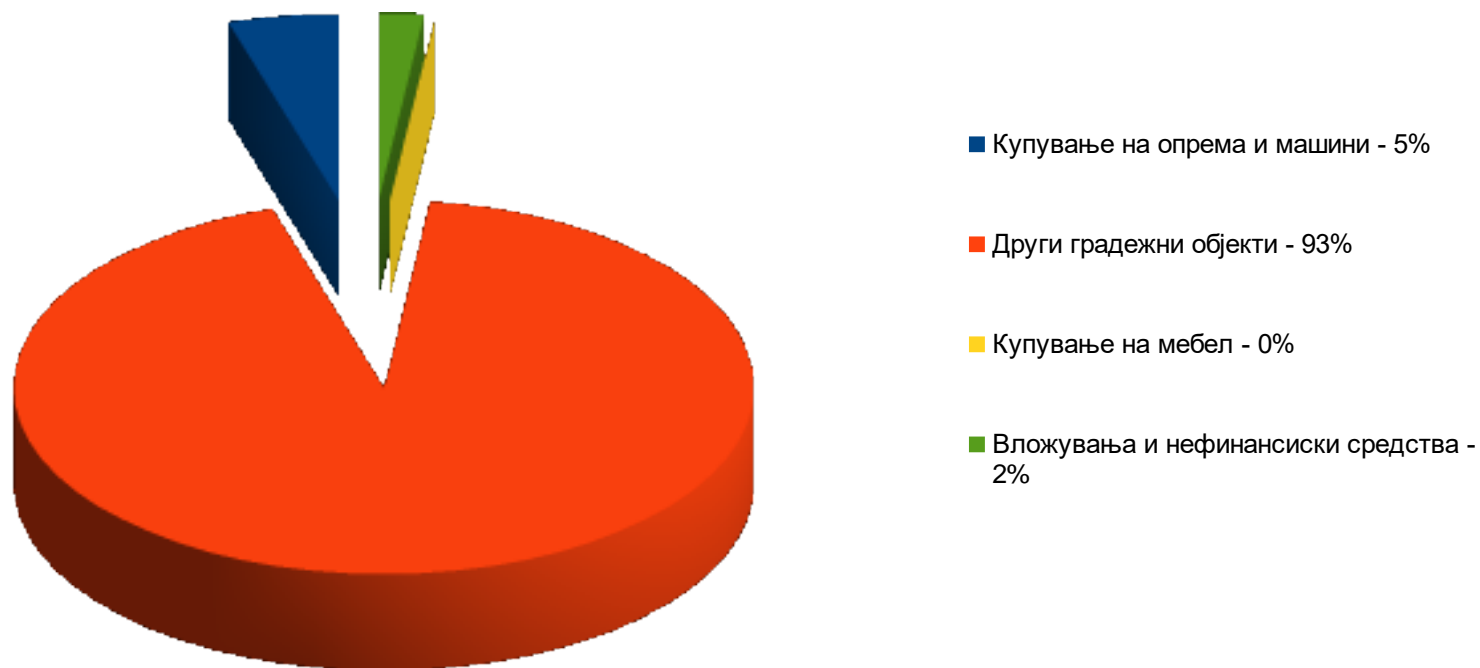
- **Тековни трошоци** (плати и надоместоци, трошоци за набавка на стоки и услуги, тековни трансфери и каматни плаќања);
- **Капитални трошоци** (купување на капитални средства и капитални трансфери).

Расходи во Основен Буџет	Износ	Процент
Тековно оперативни расходи	150.226.599	57%
Капитални расходи	113.660.654	43%
<u>ВКУПНО:</u>	263.887.253	100%

Структура на Тековно оперативни расходи во основен буџет

Структура на капитални расходи во основен буџет

Планирани расходи по сметки и програми

1. Основен буџет

Програма	Планирано	Процент
A– Совет на општина	8.250.000	3,13%
E – Општинска администрација	74.260.000	28,19%
G – Локален економски развој	8.070.000	3,06%
D – Градоначалник, месна самоуправа	2.306.000	0,88%
J– Комунални дејности	144.123.654	54,61%
K– Култура	13.777.000	5,06%
L – Спорт и рекреација	2.760.599	1,05%
X– Родова еднаквост	50.000	0,01%
W– Противпожарна заштита	1.550.000	0,57%
R– Заштита на животна средина	2.090.000	0,79%
F– Урбанистичко планирање	2.500.000	0,95%
N1 – Основно образование	450.000	0,17%
N2 – Средно образование	3.700.000	1,40%
ВКУПНО:	263.887.253	100%

2. Блок дотации

Програма	Планирано	Процент
V1 – детски градинки	38.131.324	12%
N1 – основно образование	182.512.000	60%
N2 - средно образование	72.000.000	23%
W0 - противпожарна заштита	14.035.000	5%
<u>ВКУПНО:</u>	306.678.324	100%

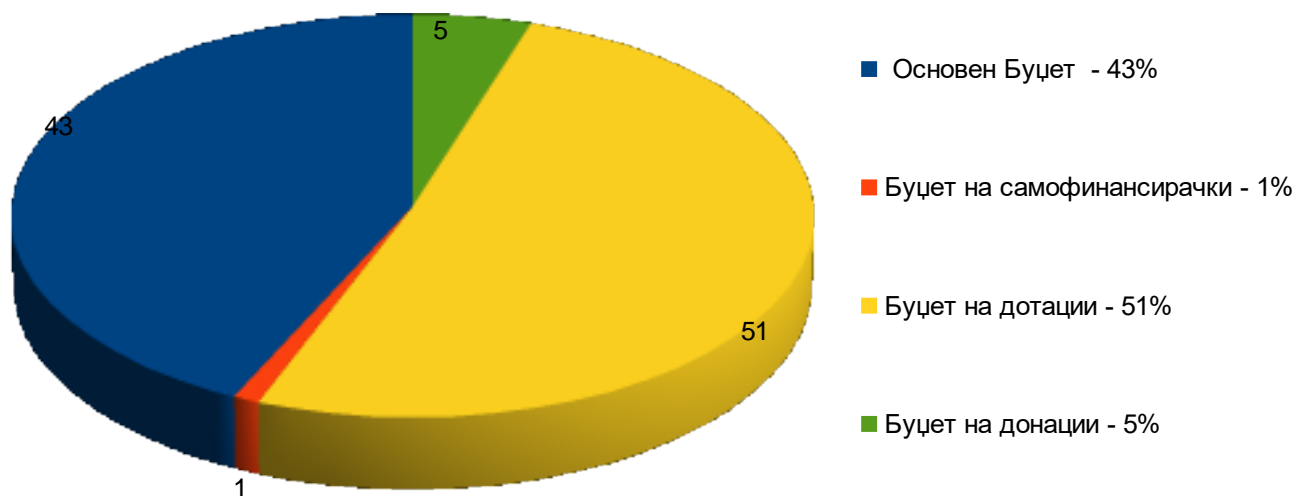
3. Самофинасирачки активности

Програма	Планирано	Процент
V1 – Детска градинка	4.000.000	68%
N1 – Основно образование	240.000	4%
N2 - Средно образование	350.000	6%
NA – Капитални расходи за основно образование	110.000	2%
K3 – Музејска и кинотечна дејност	660.000	11%
KA – Капитални расходи за култура	500.000	9%
<u>ВКУПНО:</u>		

4. Сметка на донации

Програма	Планирано	Процент
G1– Подршка на ЈЕР и развој во туризмот	300.000	1%
G2 – Поттикнување на развој на туризмот	1.888.000	6%
GA – Изградба на комерцијални објекти	960.000	3%
J8 – Други комунални услуги	9.210.000	30%
JD – Изградба и реконструкција на улици, патишта и мостови	400.000	2%
JM – Паркови иззеленило	15.490.000	50%
N1 – Основно образование	2.480.000	8%
ВКУПНО :	30.728.000	100%

Процент на планирани расходи по сметки во вкупниот Буџет

Развојни програми во Буџетот на општина Крива Паланка за 2025 година

Развоен дел – Буџет на Општина Крива Паланка за 2025 година се планирани 3 Развојни програми ЈЕА, ЈДА и ЈНА со Вкупна вредност од 73.867.654 денари и тие се распределени во посебниот дел на програми на соодветни расходни конта.

Развојни програми на Основниот Буџет	2025 година	2026 година	2027 година	Финансирање 2025 година
ЈЕА – Изградба на простор за паркирање	48.867.654	7.143.515	10.000.000	Министерство за транспорт
ЈДА–Изградба и реконструкција на локални улици и патишта	15.000.000	23.000.000		Кофинансирање
ЈНА – Изградба на детски игралишта	10.000.000	15.000.000		Кофинансирање
ВКУПНО:	73.867.654	45.143.515	10.000.000	

Вкупниот Буџет на Општина Крива Паланка за 2025 година ќе изнесува 607.153.577 денари.